

Nr 109.

Av herr **Lithander**, angående årlig redovisning för riksdagen av den beräknade slutsumman på de automatiskt växande utgifterna.

Statsverkspropositionen 1938 innehöll för första gången en av Kungl. Maj:t verkställd approximativ beräkning över det belopp, varmed de automatiskt växande utgifterna under tre följande budgetår komme att utöka statens siffermässigt beslutade och kända utgifter.

Enär de automatiskt växande utgifterna vid respektive besluts fattande visserligen varit antydda men icke siffermässigt beräknade och med något totalbelopp delgivna riksdagen och såsom sådant debatterat, var denna Kungl. Maj:ts åtgärd 1938 synnerligen välbefogad.

Det visade sig nämligen, att dessa automatiskt växande utgiftsökningar efter tre budgetår inneburo en ökad årlig belastning av statens utgifter med över 100 miljoner kronor.

När de automatiskt växande utgifterna nått en dylik storleksordning, är det tydligen synnerligen angeläget, att riksdagen av Kungl. Maj:t hålles informerad om de beräkningar, som Kungl. Maj:t härvidlag haft möjlighet att göra.

I 1939 års statsverksproposition ha emellertid dessa meddelanden utelämnats.

Det är dock för riksdagen och icke minst för rikets skattebetalare, som vid vikande konjunkturer i allt vidare kretsar komma att få vidkännas det av automatiskt växande utgifter ökade skattetrycket, av betydelse att årligen hållas underrättade om dessa beloppes storlek.

Det kan också vara ägnat att föranleda Kungl. Maj:t att vid framläggande av förslag, som innebära automatiskt växande utgifter, delgiva riksdagen en utgiftsberäkning utöver det första årets.

Riksdagen bleve då också bättre i tillfälle att bedöma de ekonomiska verkningarna fram över vid dylikt besluts fattande.

Det synes ur många synpunkter önskvärt, att uppgiften över till dato kända automatiskt växande utgifter genom Kungl. Maj:ts försorg delgives riksdagen i kommande statsverkspropositioner i likhet med vad som skedde 1938.

Önskvärt vore, att Kungl. Maj:t ej begränsade uppgifterna till tre budgetår utan att med Kungl. Maj:t tillgänglig statistik beräkningarna över slutsumman per år göres så långt fram över som möjligt. De automatiskt växande utgifterna hava nämligen, såsom namnet angiver, en rätt så allvarlig benägenhet att växa.

Vid remissdebatten 1938 och vid slutet av 1938 års riksdag tillät jag mig att till andra kammarens protokoll fästa uppmärksamheten på ovanberörda fråga.

Jag anhåller nu att i denna form få påkalla Kungl. Maj:ts och riksdagens uppmärksamhet på frågan och hemställer,

att riksdagen ville besluta hos Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t ville genom statsverkspropositionen eller på annat sätt i mån ske kan i största möjliga utsträckning hålla riksdagen årligen underrättad om beräknad slutsumma på de automatiskt växande utgifterna i jämförelse med tidigare dylika utgifter.

Stockholm den 21 januari 1939.

Edvard Lithander.
